

**Vlaamse
overheid**

CHARTER

AUDIT VLAANDEREN

Het charter van Audit Vlaanderen werd goedgekeurd op de gemeenschappelijke vergadering van de auditcomités van de Vlaamse administratie en de lokale besturen op 21 maart 2024 en ter mededeling voorgelegd aan de Vlaamse Regering tijdens de zitting van 19 april 2024.

AUDIT VLAANDEREN

INHOUDSOPGAVE

1	Missie/Doelstelling van Audit Vlaanderen	3
2	Situering van Audit Vlaanderen	3
3	Reikwijdte en werkkerrein Audit Vlaanderen	3
4	Onafhankelijkheid en objectiviteit	4
5	Deskundigheid	5
6	Verantwoordelijkheden	5
7	Rapportering en rapporteringslijnen	6
8	Kwaliteitsbewaking- en verbeterprogramma	6
9	Normen voor de professionele praktijk van interne audit	7
10	Wijzigingen aan dit charter	7
	Bijlage 1 – rapporteringslijnen	8

1 MISSIE/DOELSTELLING VAN AUDIT VLAANDEREN

In uitvoering van het Auditdecreet van 5 juli 2013 richtte de Vlaamse Regering bij besluit van 18 oktober 2013, hierna “het oprichtingsbesluit” genoemd, het intern verzelfstandigd agentschap “Audit Vlaanderen” op. Dit agentschap heeft de bevoegdheid om zowel de organisatiebeheersing van de lokale besturen als van de entiteiten van de Vlaamse administratie te evalueren. Ook forensische opdrachten mogen door dit agentschap uitgevoerd worden.

Audit Vlaanderen heeft als missie:

- een onafhankelijke, objectieve en bekwame partner te zijn van de lokale besturen en van de Vlaamse administratie
- bij de beheersing van financiële, wettelijke en organisatorische risico’s,
- teneinde een toegevoegde waarde te creëren bij de uitbouw van een efficiënte, effectieve, ethische en kwaliteitsvolle organisatie.

2 SITUERING VAN AUDIT VLAANDEREN

Het hoofd van Audit Vlaanderen rapporteert aan de auditcomités. Hij/zij heeft vrije en rechtstreekse toegang tot (de voorzitter van) de auditcomités. Een verdere situering van het agentschap is opgenomen op de website van Audit Vlaanderen.

3 REIKWIJDTE EN WERKTERREIN AUDIT VLAANDEREN

De reikwijdte van interne auditactiviteiten omvat de evaluatie van de organisatiebeheersing, nagaan of deze adequaat is en aanbevelingen tot verbetering daarvan formuleren. Audit Vlaanderen kan daarvoor organisatie- en procesaudits uitvoeren en is gemachtigd alle bedrijfsprocessen en activiteiten te onderzoeken. Het agentschap is ook bevoegd voor het uitvoeren van forensische audits. Een overzicht van de verschillende types audit is terug te vinden op de website van Audit Vlaanderen.

Het werkterrein omvat de lokale besturen en de Vlaamse administratie. Een meer gedetailleerd overzicht van het werkterrein is opgenomen op de website van Audit Vlaanderen.

Binnen de reikwijdte vallen:

- Het evalueren of de risico’s met betrekking tot het niet bereiken van de strategische doelstellingen van de organisatie voldoende geïdentificeerd en beheerd worden;
- Verifiëren of de uitgewerkte controlemaatregelen en het beleid en de procedures, die door het management worden ontwikkeld in overeenstemming zijn met de doelstellingen van de organisatie;
- Het evalueren van de processen en systemen die werden ingevoerd met het oog op het waarborgen van de naleving van de regels, processen, procedures en wet- en regelgeving en het verifiëren van de naleving hiervan;
- Het evalueren van de efficiëntie en de doelmatigheid waarmee de middelen van de organisatie worden gebruikt en beheerd;

AUDIT VLAANDEREN

- Het verifiëren van de betrouwbaarheid, integriteit, tijdigheid en volledigheid van de ter beschikking gestelde informatie alsook de middelen gebruikt om deze informatie te identificeren, in te delen, en er verslag over uit te brengen;
- Het evalueren van activiteiten, projecten of programma's om zich ervan te vergewissen dat de resultaten overeenstemmen met de vooropgestelde doelstellingen en dat de activiteiten, projecten of programma's worden uitgevoerd zoals gepland;
- Het uitvoeren van fraudeonderzoeken in geval van vermoedelijke onregelmatigheden;
- Op verzoek van de minister-president of op verzoek van de Vlaamse Regering forensische audits uitvoeren bij een kabinet van een lid van de Vlaamse Regering. Over een dergelijk onderzoek wordt door Audit Vlaanderen alleen gerapporteerd aan de opdrachtgever, aan het Rekenhof en aan de voorzitter van het auditcomité van de Vlaamse administratie;
- Het opvolgen van de geformuleerde aanbevelingen. Het management is verantwoordelijk voor de implementatie ervan.

Audit Vlaanderen kan in beperkte mate en binnen de krijtlijnen goedgekeurd door de auditcomités¹ adviesdiensten aanbieden met betrekking tot bestuur, risicobeheer en interne beheersing van de organisatie. De inhoud van de opdracht wordt bepaald in overleg met de opdrachtgever, maar het hoofd van Audit Vlaanderen bewaakt of deze opdracht kadert binnen de opdracht van Audit Vlaanderen en voldoende belangrijk is, of de vereiste competenties aanwezig zijn en of dit past in het intern auditplan. Audit Vlaanderen zal enkel advies verlenen en nooit managementverantwoordelijkheid opnemen voor het daadwerkelijke beheer van risico's. Bij een adviesopdracht wordt afgeweken van de rapporteringslijnen. Deze rapporteringslijnen worden per opdracht bepaald. De communicatie is evenwel minimaal gericht aan de aanvrager.

Om zijn bevoegdheid te kunnen uitoefenen, heeft Audit Vlaanderen toegang tot alle informatie en documenten, ongeacht de drager ervan, en tot alle gebouwen, ruimtes en installaties waar taken worden uitgevoerd van de organisaties die binnen de reikwijdte van het agentschap vallen. Audit Vlaanderen kan aan ieder personeelslid de inlichtingen vragen die het voor de uitvoering van zijn opdrachten nodig acht. Ieder personeelslid is ertoe gehouden zo snel mogelijk en zonder voorafgaande machtiging op een volledige wijze te antwoorden en alle relevante informatie en documenten te verstrekken.

Audit Vlaanderen is verantwoordelijk voor de vertrouwelijkheid en bescherming van de bekomen bestanden en informatie.

Het hoofd van het agentschap staat eveneens in voor de coördinatie en afstemming met andere interne of externe controle- en zekerheidsverstreckende functies (cf. diverse afsprakennota's). Deze activiteiten worden zo veel mogelijk (met behoud van elkaars autonomie en verantwoordelijkheden) op elkaar afgestemd en er wordt getracht te steunen op elkaars werk vanuit een 'single audit'-perspectief.

4 ONAFHANKELIJKHEID EN OBJECTIVITEIT

Het hoofd van Audit Vlaanderen zorgt ervoor dat het agentschap gevrijwaard blijft van alle omstandigheden die het vermogen van de auditoren om hun verantwoordelijkheden op onpartijdige wijze uit te oefenen, bedreigen. Aanvullend aan de deontologische code van de Vlaamse administratie, de ethische code van het Instituut van Interne Auditoren (IIA wereldwijd) en de Code of Professional

¹ Zie beslissing van het auditcomité van de Vlaamse administratie van 5 mei 2022 en van het auditcomité van de lokale besturen van 5 mei 2022 voor de context en de volledige lijst van criteria.

AUDIT VLAANDEREN

Standards van de Association of Certified Fraud Examiners (ACFE), hanteert Audit Vlaanderen daarbij een eigen gedragscode.

Auditoren hebben geen directe operationele verantwoordelijkheid voor of bevoegdheid met betrekking tot een van de te auditeren activiteiten. Auditoren zullen derhalve geen interne controles implementeren, procedures ontwikkelen, systemen installeren of andere activiteiten doen die hun objectief oordeel nadelig zou kunnen beïnvloeden. De auditoren mogen minimaal drie jaar geen audits uitvoeren binnen entiteiten of processen waar zij voordien operationeel actief waren.

Het hoofd van Audit Vlaanderen zal minstens jaarlijks de onafhankelijkheid van de auditactiviteiten bevestigen aan de auditcomités. Van zodra hij/zij van mening is dat er elementen aanwezig zijn die de onafhankelijkheid van de auditactiviteiten in het gedrang kunnen brengen, zal hij/zij dit melden aan het bevoegde auditcomité en zullen de implicaties ervan besproken worden.

Wanneer het hoofd van Audit Vlaanderen taken heeft of van hem of haar wordt verwacht functies en/of verantwoordelijkheden te hebben die buiten de taken van het agentschap vallen, zullen waarborgen worden ingesteld om een aantasting van de onafhankelijkheid of de objectiviteit te beperken.

5 DESKUNDIGHEID

Het hoofd van Audit Vlaanderen zal steeds bewaken dat de vereiste competenties aanwezig zijn om de auditopdrachten en adviesopdrachten uit te voeren.

Hij/zij zal tevens bewaken dat voldoende geïnvesteerd wordt in continue bijscholing om te verzekeren dat Audit Vlaanderen collectief over de vereiste kennis en vaardigheden blijft beschikken.

Audit Vlaanderen kan een beroep doen op externe expertise, bv. in domeinen waar de vereiste vakbekwaamheid niet aanwezig is of in geval van capaciteitsbeperkingen. In dergelijke gevallen moet aandacht besteed worden aan de onafhankelijkheid en de objectiviteit van de expert.

6 VERANTWOORDELIJKHEDEN

Het hoofd van Audit Vlaanderen heeft de volgende verantwoordelijkheden:

- Ten minste jaarlijks aan de auditcomités het ondernemingsplan en een risicogebaseerd auditplan ter nazicht en goedkeuring aanbieden. Belangrijke wijzigingen aan deze plannen doorheen het jaar dienen eveneens ter goedkeuring aan het bevoegde auditcomité voorgelegd te worden;
- De auditcomités regelmatig informeren over de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van het ondernemings- en auditplan evenals de eventuele impact van middelenbeperking op de uitvoering van de auditplanning;
- Het auditplan, indien nodig, beoordelen en aanpassen in reactie op wijzigingen in de bedrijfsvoering, risico's, activiteiten, processen, systemen en controlemechanismen van de lokale besturen en de Vlaamse administratie;

AUDIT VLAANDEREN

- Rapporteren over belangrijke blootstellingen aan risico's, inclusief frauderisico's, alsook over bevindingen betreffende controle en deugdelijk bestuur, en andere noden of vragen van het auditcomité of andere cruciale belanghebbenden;
- Bewaken dat iedere auditopdracht adequaat wordt uitgevoerd, inclusief de bepaling van doelstellingen en reikwijdte van de audit, toewijzing van middelen, documentatie van werkzaamheden en testen en de rapportering over de resultaten en conclusies conform de rapporteringslijnen (zie eveneens punt 7);
- Opvolgen dat een passend gevolg wordt gegeven aan geïdentificeerde risico's. Indien het hoofd van Audit Vlaanderen van mening is dat een niet-toelaatbaar niveau van residueel risico aanvaard wordt door het management, dient dit besproken te worden met het management van de geauditeerde organisatie en, indien nodig, het auditcomité en de politiek verantwoordelijken;
- Periodiek opvolgen van de uitvoering van de actieplannen ter beheersing van de geïdentificeerde risico's en hierover op regelmatige basis rapporteren aan de auditcomités;
- Verzekeren dat Audit Vlaanderen collectief over de vereiste kennis, vaardigheden en capaciteit beschikt of ontwikkelt of deze extern kan invullen (zie eveneens punt 5);
- Ervoor zorgen dat de principes van integriteit, objectiviteit, vertrouwelijkheid en onafhankelijkheid worden toegepast en gehandhaafd (zie punt 4);
- De auditcomités, het management en de cruciale belanghebbenden informeren over opkomende tendensen en risico's die impact kunnen hebben op de organisatie;
- De voorzitter informeren bij belangrijke ontwikkelingen (bv. afwijkende vragen van belanghebbenden, juridische problemen) die niet kunnen wachten tot een volgende formele bijeenkomst van de auditcomités;
- Continue verbetering van de werking van de auditdienst verzekeren door het opvolgen van tendensen en goede praktijken in interne audit;
- Beleid en procedures voor Audit Vlaanderen vaststellen, vastleggen in een audithandboek en de naleving ervan waarborgen;
- Waarborgen dat Audit Vlaanderen de IIA-standaarden naleeft (zie eveneens punt 9);
- Bewaken dat de afspraken in het kader van single audit (zie punt 3) gerespecteerd worden.

7 RAPPORTERING EN RAPPORTERINGSLIJNEN

Audit Vlaanderen rapporteert over iedere uitgevoerde auditopdracht door middel van een auditrapport. Aan wie dit rapport wordt overgemaakt, is opgenomen in bijlage 1.

8 KWALITEITSBEWAKING- EN VERBETERPROGRAMMA

Het hoofd van Audit Vlaanderen zal, in opdracht van het auditcomité, een programma voor kwaliteitsborging en -verbetering opstellen dat alle aspecten van de werking van Audit Vlaanderen omvat. In het programma zal een periodieke beoordeling zijn opgenomen in hoeverre Audit Vlaanderen voldoet aan de normen voor de professionele praktijk van interne audit evenals een beoordeling van de vraag of auditoren de Code of Ethics van het IIA toepassen. Het programma beoordeelt ook de efficiëntie en effectiviteit van Audit Vlaanderen en geeft aan welke mogelijkheden voor verbetering er zijn.

Het hoofd van Audit Vlaanderen zal het auditcomité op de hoogte houden van het programma voor kwaliteitsborging en -verbetering van het agentschap. Dit omvat de resultaten van interne

beoordelingen (zowel lopende als geplande) en externe beoordelingen die ten minste eenmaal in de vijf jaar worden uitgevoerd door of in opdracht van Audit Vlaanderen. Hij/zij zal eveneens de acties ter remediëring van eventueel gedetecteerde pijnpunten als gevolg van dit programma opvolgen en hierover rapporteren aan de auditcomités.

9 NORMEN VOOR DE PROFESSIONELE PRAKTIJK VAN INTERNE AUDIT

Audit Vlaanderen zal zich houden aan de verplichte elementen van het International Professional Practices Framework van The Institute of Internal Auditors, inclusief

- de Core Principles for the Professional Practice of Internal Auditing,
- de Code of Ethics,
- de International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing, en
- de Definition of Internal Auditing.

Het hoofd van Audit Vlaanderen rapporteert periodiek aan de auditcomités over de naleving van de Ethische Code en de Standaarden door het agentschap.

10 WIJZIGINGEN AAN DIT CHARTER

De auditcomités zullen dit charter minstens jaarlijks beoordelen en indien nodig herzien. Na goedkeuring door de auditcomités wordt het bijgewerkte charter als mededeling van de Vlaamse Regering geagendeerd.

BIJLAGE 1 – RAPPORTERINGSLIJNEN

Wat de Vlaamse administratie betreft

In uitvoering van artikel 7, eerste lid van het oprichtingsbesluit en overeenkomstig de afspraken gemaakt tijdens het overleg van de kernministers met een afvaardiging van de auditcomités op 21/06/2017, worden de rapporteringslijnen als volgt bepaald:

Geplande audit

1. De N-functie (en waar nodig, N-1 functie) van de geauditeerde entiteit
2. Bij een EVA met rechtspersoonlijkheid aan de voorzitter van de Raad van Bestuur en indien van toepassing: aan de voorzitters van de decentrale auditcomités en de verantwoordelijken van de decentrale auditdiensten
3. De minister bevoegd voor de audit van de Vlaamse administratie, de viceminister-presidenten en de minister-president
4. De functioneel bevoegde minister(s)
5. Het auditcomité van de Vlaamse administratie
6. Het Rekenhof

Niet-geplande audit					
Ad-hocaudit	<ol style="list-style-type: none"> 1. De N-functie (en waar nodig, N-1 functie) van de geauditeerde entiteit 2. De aanvrager, dit is mogelijk: <ul style="list-style-type: none"> – De functioneel bevoegde minister; – De voorzitter van de Raden van Bestuur; – De voorzitter van de decentrale auditcomités – De N-functie 3. De minister bevoegd voor de audit van de Vlaamse administratie, de viceminister-presidenten en de minister-president 4. De functioneel bevoegde minister(s) 5. Het auditcomité van de Vlaamse administratie 6. Het Rekenhof 				
Forensische opdracht	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="background-color: #d3d3d3; width: 20%;">Vlaamse administratie</td> <td> <ol style="list-style-type: none"> 1. De N-functie van de geauditeerde entiteit 2. Bij een EVA met rechtspersoonlijkheid aan de voorzitter van de Raad van Bestuur 3. Indien van toepassing: aan de voorzitter van het decentrale auditcomité en de verantwoordelijke van de decentrale auditdiensten 4. De aanvrager, indien dit de Vlaamse Regering of Vlaamse Ombudsman is 5. De minister bevoegd voor de audit van de Vlaamse administratie, de viceminister-presidenten en de minister-president 6. De functioneel bevoegde minister(s) 7. Het auditcomité van de Vlaamse administratie 8. Het Rekenhof </td> </tr> <tr> <td style="background-color: #d3d3d3;">Kabinet van de Vlaamse Regering</td> <td> <ol style="list-style-type: none"> 1. De aanvrager/opdrachtgever, dit is steeds de minister-president of de Vlaamse Regering 2. De voorzitter van het auditcomité van de Vlaamse administratie 3. Het Rekenhof </td> </tr> </table>	Vlaamse administratie	<ol style="list-style-type: none"> 1. De N-functie van de geauditeerde entiteit 2. Bij een EVA met rechtspersoonlijkheid aan de voorzitter van de Raad van Bestuur 3. Indien van toepassing: aan de voorzitter van het decentrale auditcomité en de verantwoordelijke van de decentrale auditdiensten 4. De aanvrager, indien dit de Vlaamse Regering of Vlaamse Ombudsman is 5. De minister bevoegd voor de audit van de Vlaamse administratie, de viceminister-presidenten en de minister-president 6. De functioneel bevoegde minister(s) 7. Het auditcomité van de Vlaamse administratie 8. Het Rekenhof 	Kabinet van de Vlaamse Regering	<ol style="list-style-type: none"> 1. De aanvrager/opdrachtgever, dit is steeds de minister-president of de Vlaamse Regering 2. De voorzitter van het auditcomité van de Vlaamse administratie 3. Het Rekenhof
Vlaamse administratie	<ol style="list-style-type: none"> 1. De N-functie van de geauditeerde entiteit 2. Bij een EVA met rechtspersoonlijkheid aan de voorzitter van de Raad van Bestuur 3. Indien van toepassing: aan de voorzitter van het decentrale auditcomité en de verantwoordelijke van de decentrale auditdiensten 4. De aanvrager, indien dit de Vlaamse Regering of Vlaamse Ombudsman is 5. De minister bevoegd voor de audit van de Vlaamse administratie, de viceminister-presidenten en de minister-president 6. De functioneel bevoegde minister(s) 7. Het auditcomité van de Vlaamse administratie 8. Het Rekenhof 				
Kabinet van de Vlaamse Regering	<ol style="list-style-type: none"> 1. De aanvrager/opdrachtgever, dit is steeds de minister-president of de Vlaamse Regering 2. De voorzitter van het auditcomité van de Vlaamse administratie 3. Het Rekenhof 				

Bij een forensische opdracht wordt het auditrapport overgemaakt aan de bestemmingen die in de tweede kolom zijn opgenomen.

AUDIT VLAANDEREN

Indien een forensische audit uitwijst dat er mogelijke misdrijven zijn gepleegd, wordt het parket of de Centrale Dienst voor de Bestrijding van de Corruptie (federale politie) ingelicht door de administrateur-generaal van Audit Vlaanderen. Ook de bevoegde procureur-generaal ontvangt in dat geval een exemplaar van het rapport.

Wat de lokale besturen betreft

Het oprichtingsbesluit bepaalt in artikel 7, tweede lid dat de rapportering minstens geschiedt aan het hoogste orgaan van de geauditeerde organisatie (bv. de gemeenteraad bij een audit van de gemeente). In uitvoering van het oprichtingsbesluit worden de minimale rapporteringslijnen als volgt bepaald:

	Ontwerprapport	Definitief rapport
Gemeente	Algemeen directeur	<ol style="list-style-type: none">1. Algemeen directeur2. Burgemeester3. Voorzitter gemeenteraad4. Het auditcomité van de lokale besturen
OCMW²	Algemeen directeur	<ol style="list-style-type: none">1. Algemeen directeur2. Voorzitter vast bureau3. Voorzitter raad voor maatschappelijk welzijn4. Het auditcomité van de lokale besturen
Provincie	Griffier	<ol style="list-style-type: none">1. Griffier2. Gouverneur als voorzitter van de deputatie3. Voorzitter provincieraad4. Het Rekenhof5. Het auditcomité van de lokale besturen
Autonoom gemeentebedrijf	Hoogste ambtelijk verantwoordelijke	<ol style="list-style-type: none">1. Hoogste ambtelijk verantwoordelijke2. Voorzitter Raad van Bestuur3. Voorzitter gemeenteraad4. Het auditcomité van de lokale besturen

² Voor Voeren en de zes Vlaamse randgemeenten wordt bij OCMW's het definitief rapport verstuurd naar de algemeen directeur, de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn en het auditcomité van de lokale besturen.

AUDIT VLAANDEREN

Autonoom provinciebedrijf	Hoogste ambtelijk verantwoordelijke	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hoogste ambtelijk verantwoordelijke 2. Voorzitter Raad van Bestuur 3. Voorzitter provincieraad 4. Het auditcomité van de lokale besturen
Welzijnsvereniging	Hoogste ambtelijk verantwoordelijke	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hoogste ambtelijk verantwoordelijke 2. Voorzitter Algemene vergadering 3. Voorzitter Raad van Bestuur 4. Het auditcomité van de lokale besturen

Indien er een auditcomité werkzaam is in een van de hogervermelde organisaties wordt er ook een kopie van het rapport verstuurd aan de voorzitter van dit auditcomité en de verantwoordelijke van de auditentiteit. In lijn met de samenwerkingsovereenkomst tussen Audit Vlaanderen en het Agentschap Binnenlands Bestuur, kan het ook opportuun zijn om informatie te bezorgen aan dat agentschap.

Bij een forensische opdracht wordt het auditrapport overgemaakt aan de bestemmingen die in de tweede kolom zijn opgenomen.

Indien een forensische audit uitwijst dat er mogelijke misdrijven werden gepleegd, wordt het parket of de Centrale Dienst voor de Bestrijding van de Corruptie (federale politie) ingelicht door de administrateur-generaal van Audit Vlaanderen. In dat geval ontvangt de provinciegouverneur steeds rechtstreeks een kopie van het auditrapport, net als de bevoegde procureur-generaal.

Een niet-forensische auditrapport bij een lokaal bestuur wordt, conform het op de website van Audit Vlaanderen opgenomen 'Afsprakenkader actieve openbaarheid van auditrapporten' actief openbaar gemaakt.

Elk auditcomité kan, wanneer dit wenselijk of noodzakelijk zou zijn, afwijken van de rapporteringslijnen. In voorkomend geval wordt dit indien nodig opgenomen in de volgende aanpassing van dit auditcharter.